

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A vulkán kráterében

A Teremtő legfélelmetesebben csodás alkotása a tűzhányó-hegy, mely esztendőig féken tartja a méhében felgyülemlett romboló elemeket, míg egyszer váratlanul kilöki magából őket.

A viruló élet, a zöldelő határ, a ragyogó, szin pompás természet pillanat alatt a kénköves eső és a perzselő hamu martaléka lesz s a hol elülő, hol újra kitörő háborgás lehetetlenné tesz minden nyugalmat és állandósulást közelében. Rettegés és bizonytalanság ott az élet minden teremtett lény számára.

Ilyen csodásan félelmetes vulkánhoz hasonlít most az egész Európa. Földalatti csatornáiban felgyülemlett romboló elemeit hat évvel ezelőtt kilökte magából s azok falánk étvágygal rágnak, marcangolják évszázados alkotásait. A kráter közelében lévő vesztés országok pedig végig szenvedték már az égszakadás-földindulás valamennyi borzalmait. De legtöbbit mégis szegény hazánk szenvedett közöttük. A háborús háborgás megingatta erejét, a kétszeri pusztító lavinasöprés pedig kiszitta, kirabolta velejét. Amit épen hagyott benne az első hullám, azt maga alá temette a második. Összedültek, megrongálódtak évszázados épületei, letarolódtak, leperzselődtek dusan termő szép mezei, kiürültek, kongóvá lettek tele csürjei és hombárjai. Elalélt, tetszhalott testének természetadta szépségét pedig bemocskolták, meggyalázták a hullaszagra előjött döggeselelyük.

S mikor megcsonkítva, kifosztva és kirabolva végre magára maradt, nem fonnyadt el, nem száradt el vértelenségében, hanem a Magyarok Istenének bölcs gondoskodása folytán föltámadt nemzeti géniusza csodákat művelt: a megcsonkított testbe visszatért az élet. Bénán, nyomorékan is mozogni, teremteni kezdett. Eltakarította a romokat, kijavította, kiltisztította a megrongált épületeket, fölszántotta, bevetette a hajdan dus mezőket és imé: a Teremtő különös kegyelmeképen ma megteltek, teli vannak újból hombárjai. Szébb, boldogabb jövő hajnala dereng már a nemzet gyászaborult egén. Reménye annak, hogy régi fényét és nagyságát mielőbb visszanyeri . . .

De hallga! A pusztító vulkán ismét füstölögni kezd! Keleten a vörös kísértet csattogtatja félelmetes fogait, s megsemmisítéssel fenyegeti minden áldását, minden gyümölcsét az emberi kulturának és verejtékes munkának; Nyugaton egy bilincsekbe vert, de élni akaró hatalmas nemzet körül ver tarajos

hullámokat az emberi bosszu és féltékenység; a szomszédságban, köröskörül pedig a rablómadarak szárnyasuhogása és a hiénák üvöltése hallatszik, hogy alkalmas pillanatban ismét rávethessék magukat a nemzetre, s visszafojtsák belé a lábrakapott életet. Az új erőre kapott, izmosodó nemzetet újabb veszedelmek fenyegetik. Rettenetesen komoly, súlyos idők ezek!

Nem önmaga elleni merénylet volna-e az ország részéről, ha tétlenül nézné az újabb katasztrófa bekövetkeztét? Nem esztelenség volna-e, ha ölbe tett kézzel várná be a vörös kísértet közeledtét, a krátert lekötve tartó ántánt szétbomlását, s a rabló keselyük áskálódását? Románia, Szerbia, Csehország, Ausztria már szorosra kovácsolták a halálos vasgyűrűt körülte, s csak ő legyen tétlen és semmittevő? Ő várja megadással a dicstelen halált, mert a halódó antant úgy kívánja? Nem és ezerszer nem! . . .

Ezt az öngyilkos merényletet, ezt

az istenkisértést nem szabad a nemzetnek folytatnia. Meg kell tennie mindent, hogy a vulkán újabb kitörése, a romboló elemek rászabadulása és az életére irigy szomszédok áskálódása és támadása készületlenül ne találja. *Ne gondoljon a támadásra, de készüljön el a leszámolásra, az elszánt védekezésre.* Lehetetlen örökké a füstölgő kráter, s a leeső Damokles-kard közelében élnie, mert az rosszabb a halálnál is! Önmaga léte, becsülete, kulturája, évszázados hivatása, s a nyugati civilizáció iránti mulaszthatatlan kötelessége, hogy összeszedje, sorompóba állítsa minden tehetségét, s kész legyen a barbár támadás felfogására. Fejlessze nagygyá és erőssé a nemzet reményét és büszkeségét, a Nemzeti Hadsereget, s tegye kétségen fölüli biztos alapjává a nemzet életének és nyugalmanak. Mert nehéz és súlyos idők következnek, a vulkán kitörni készül és Magyarország a kráter közelében van!

Vita a botbüntetés fölött

Bernolák nagy beszéde a Házban - Sréter a puccskisérletekről

Budapest, augusztus 26. (N. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését negyed 11-kor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Jelenti, hogy Apponyi Albert gróf 6 heti szabadságot kért és az összes bizottsági állásáról lemondott. A nemzetgyűlés tudomásul veszi.

Ezután a Magyar Kir. Folyam és Tenger hajózási Részvénytársasággal kötött szerződés módosításáról szóló törvényjavaslatot nyújtja be a kereskedelmi miniszter. A Ház egyhangúlag elfogadja.

Utána a *vagyon, erkölcs és személyiség hatályosabb védelméről* szóló törvényjavaslat fölül megindult vitát folytatják. Első felszólaló Hencser István volt. A törvényjavaslat ellen szólal fel, mert a törvényjavaslat határozatai elsősorban a parasztok ellen irányulnak és nem szeretné, ha a deres ismét visszajönné. Ha a képviselők programbeszédükben megmondták volna, hogy első dolguk a botbüntetés behozatala lesz, akkor a választók őket botozták volna meg először.

Orbók Attila: Ha a botbüntetést behozzuk Magyarországra, akkor csak kompromittáljuk magunkat a külföld előtt és rossz hírünket még jobban neveljük. Az elszaporodott büntetéseket úgy tudjuk megakadályozni, hogy ha a népnek jobb helyzetet juttatunk. — Nem botbüntetéssel, hanem kenyérral kell ezen segíteni. Szent meggyőződése, hogy ha a népnek kenyeret és munkát adunk, akkor rögtön megfognak szünni a vagyon és személy elleni büntettek. A keresztyén és nemzeti iránynak megértéssel kell a bűn hatalmát letörni. A javaslatot nem fogadja el.

Bernolák Nándor: Már az árdragitók büntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál kifejezte azt a nézetét, hogy a botbüntetést nem lehet a kriminalológiába behozni. — A javaslat semmi más, mint a néphangulatnak egy hulláma, amely a nemzetgyűlésbe is bejutott. A javaslat tisztán a néphangulatra támaszkodik. A nemzetgyűlés teljesen elveszti méltóságát, ha

behozza a botbüntetést. Példákkal bizonyítja, hogy nem lehet botbüntetéssel a bűneseteket megszüntetni. Majd a fiatalokéak büntetéséről szól. Az igazságügyminiszternek hálás lesz a nemzetgyűlés a száz meg száz fiataloké gyermekért, akiknek megmentése a nemzet első célja. Reméli, hogy a nemzetgyűlés a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Glesswein Sándor felszólalásában hangoztatja, hogy a nép körében elterjedt durvaságot durva eszközökkel nem lehet megszüntetni. Reöck Iván a javaslat mellett, Rubinek Gyula ellene szólal fel.

Majd Sréter István honvédelmi miniszter válaszolt Ereky Károlynak a Tisza-gyilkosság tárgyalásával kapcsolatban hozzá intézett interpellációjára s tiltakozik az olyan beállítás ellen, mely azt vallja, hogy a jogrend a királyság visszaállítása nélkül nem volna fenntartható. Visszautasítja azt a vádat, hogy a katonai hatóságok nem torolták meg a kihágásokat. Ideje, hogy a forradalmi mámort a béke és nyugalom váltsa le. Tudomása van a kormányznak bizonyos puccskisérletekről, pedig az ország helyzete nem engedi meg, hogy a tüzzel játszunk.

Ereky nem veszi tudomásul a választ. Sréter miniszter viszonzásában kijelenti, hogy a puccskisérletekben résztvevők névsorával is szolgálhat. (Halljuk! Halljuk!)

Egy hatvan tagú társaság Károly királyt akarja visszahozni. (Nagy zaj! Halljuk!)

Elnök zárt ülést rendel a névsor meghallgatására, mely után a nyílt ülés az elnök napirendi javaslatának elfogadásával véget ért.

Cseh fegyverkezés

Budapest, aug. 26. (N. St. t. j.) A „Pravo Lidu” erős hangú vezércikkben követeli a kormánytól, hogy a fenyegetett cseh határok megvédésére, a magyar betörés veszedelmének elhárítására haladéktalanul fegyverezze fel a proletáriátust.

A minszki béketárgyalások

A lengyel békefeltételek -- Megszakadtak a tárgyalások ?

London, aug. 26. Varsóból jelentik, hogy a lengyel kormány a fegyverszünetre vonatkozólag a következő feltételeket követte ki: 1. Lengyelország megtart minden területet, ahol a lengyel nép van többségben, 2. Követeli a teljes önrendelkezési jogot minden nép számára, mely a régi Lengyelországhoz tartozott. 3. A bolsevik kijelentéseket kellő garanciákkal erősítik meg és azonnal végrehajlják.

Varsó, aug. 26. A Minszkből beérkezett szikratávirati jelentések még mindig csak az első ülésről számolnak be és békefeltételeket egyáltalán nem közölnek.

London, aug. 26. A moszkvai szikratáviratok nyomán ismertett orosz békefeltételekkel kapcsolatban a londoni félhivatalos kijelenti, hogy az O szországnak által követelt munkás milícia

a Kamenev által Lloyd Georgénak átnyújtott békefeltételekben nem szerepel. Ez a feltétel elfogadhatatlan, mert e fölött a szervezet fölött a lengyel kormánynak semmi hatalma sem lenne.

Varsó, aug. 26. Az orosz békefeltételeket a lengyel kormány elutasította. A front mai helyzete az orosz népbiztosokat szemmeláthatólag befolyásolta és őket engedelmességre bírta.

Varsó, aug. 26. Minszkből megszakították a tárgyalásokat. A lengyel delegáció kijelentette, hogy az orosz békefeltételek elfogadhatatlanok. Arról is panaszkodik a delegáció, hogy akadályozva vannak a Varsóval való érintkezésben. A lengyel delegáció indítványozta, hogy Minszk helyett Varsóban, Bialostokban vagy Bialovicban tárgyaljanak.

A köztisztviselők drágasági segélye

Budapest, aug. 26. (Nemz. St. tel. jel.) A hivatalos lap mai számában közzétett rendelet értelmében a kormány a köztisztviselők havi 400 korona rendkívüli segélyét felemelte. A felemelt segély 600 koronától 900 koronáig terjed.

Az oláhok foglalnak

Lefoglalták a szigeti főgimnáziumot

Az oláhok, míg Csonkamagyarországgal franciaközvetítés mellett a legalavalóbb kétszintűséggel összekötést keresnek, addig az elszakított Rabmagyarországon a nemzetközi jog ellenére lefoglalják a magyar nyelvű iskolákat. Legújabbban a máramarosszigeti kegyesrendi főgimnáziumot — kobozták el.

Nappal nem merték az alávaló dolgok megcselekedni, mert félték az elkeseredett magyarság felzudulását, este intézték az alattomos támadást a piarista főgimnázium ellen, mikor a kegyes tanítórend tagjai éppen szegényes vacsorájukhoz ültek. Az újabb, oláh gazdaitól az alábbi Csehszlovákián keresztül érkezett levél számol be:

„Azóta nagy változás és szomorú esemény történt itt, nem a társházban, hanem a főgimnáziumban. . . Folyó hó 10-én este 8 órakor a gimnázium épületébe hívták (jun. 8. óta be volt zárva és minden ajtó lepecsételve) a rektort, akol már egy román bizottságot tartalt, melynek tagjai voltak: a megye prefektusa, a nagyváradi román főigazgató, a törvénytudományi elnök, polgármester, rendőrkapitány, a román vikárius, tanfelügyelő, a vármegyei főjegyző, a román leánygimn. igazgatója stb. A prefektus kijelentette, hogy a román kultuszminiszteriummal való megbeszélése folytán az épületet átveszi. Felkérte a leánygimn. igazgatóját, hogy olvassa fel a jegyzőkönyvet, amely előre el volt készítve és aláírva. A jegyzőkönyvet nyugodtan hallgatta meg a rektor s rá a következőket válaszolta: *Határozottan tiltakozom a kegyes tanítórend nevében a jogtalan lefoglalás és átvétel ellen, semmit sem adok át és semmiféle jegyzőkönyvet alá nem írok, különösen nem ezt a jegyzőkönyvet, mely valótlanságot tartalmaz. Kormány, illetve kultuszminiszteri rendeletet kérek, mert erre saját személyemet, de meg a tanári testületet illetőleg is szükségem van, e nélkül a tanárok nem kapnak állást az ország belsejében.*

A bizottság eljárását nem tartom összeegyeztethetőnek a román királynak Sepsiszentgyörgyön mostandban tett nyilatkozatával, amely szerint: „a magyarországnak vissza kell adni iskoláit és nem szabad a magyarság érzékenységét e tekintetben sérteni és megbántani“. Azt hiszem, hogy ő felségének ezt a felfogását osztja a román kormány is. (A bizottság némán hallgatott).

Kérdést intézett továbbá a rektor arra nézve, hogy csak az épületet akarják-e átvenni, vagy ezzel együtt a főgimnázium működését is beszüntetni? Ezt tudni kell, mert augusztus vé-

gével lesznek a javító, pótló, felvételi és magánvizsgálatok. Erre a prefektus a főigazgatóra nézett, aki azt válaszolta, hogy ők az intézet működését nem szüntetik be, taníthatnak a régi épületben, ők csak az épületet és a belső felszerelést veszik át. Erre a rektor azt válaszolta, hogy felszerelés nélkül és elsősorban padok nélkül a régi épületben (de sehol sem) nem taníthatunk. Minden belső felszerelés a Kegyes tanítórend tulajdona. Ezután a jegyzőkönyv fontosabb valótlanságait cáfolta. Végül ismételt kijelentette, hogy tiltakozik az átvétel ellen, nem ad át semmit, nem ír alá semmit, hanem a felsőbb fórumokhoz fordul jogorvoslás végett.

Francia nagyiparos Magyarország jövőjéről

Hazánk európai fontossága, pénzünk értéke, a világháboruban való részvételünk

Budapest, augusztus 26. (N. St. tel. jel.) A francia gazdasági érdekképviselet nevében Leon Daudet, a világhírű Schneider-Creusot gyár vezérigazgatója Budapestre érkezett s magyar gazdasági érdekképviseletekkel fontos tárgyalásokat folytatott s megbeszéléseket tartott a magyar államvasutak elnökgazgatójával is. Leon Daudet nyilatkozott Magyarország jövőjéről. Igen nagy bizalommal van Magyarország jövője iránt. Magyarország Közép Európa gócpontja, amelyre semmiféle békekötés nem bír befolyással. Magyarországot teljes erejével kész támogatni Franciaország gazdasági téren.

Magyarországnak a záros határt meg kell szüntetni s meg kell kezdenie ellenséges szomszédaival a csere forgalmat s meg kell nyitni a vasuti forgalmat.

Nagy forgalom vár Budapestre a rajnai

és dunai csatorna megnyitásával is a Keletet folytatott érintkezésnél.

A korona mai árfolyama véleménye szerint alatta áll a magyar pénz tényleges értékének. Súlyosbíja a magyar valuta helyzetét a budapesti tőzsde spekulációja, amely mesterségesen lenyomja a korona értékét. Különös dolog, hogy Zürichben magasabb árfolyamokra jegyzik a koronát, mint Budapesten. Ha a büdzséje helyre áll Magyarországnak, akkor a külföld bizalommal lesz Magyarország iránt s a magyar valuta is javulni fog. Meg kell könnyíteni a tisztességes külföldi kereskedelem számára a magyarországi vásárlásokat.

Majd a lovagias magyar és francia nemzetről beszélt, s hogy közös a sorsunk, mert Magyarország és Franciaország is minden érdek nélkül, pusztán önvédelemből ment bele a világháborúba,

A Tisza-gyilkosság főtárgyalása

A titokzatos szakaszvezető

Budapest, aug. 26. (Nemz. St. tel. jel.) A Tisza-gyilkosság tárgyalásának megnyitása után Zoltán László huszárezredes elnök Lengyel Zoltán védőt, mivel tegnap egy tanuki-hallgatásnál ismételt megintés dacára is személyeskedeti és megsérítette a haditörvényt rendreutasítja.

Első tanu Balázs Ödön alhadnagy, aki a fogházból ismeri Sztanykovszkyt és Hüttneri. Sztanykovszky júliusban elmesélte neki, hogy Tiszát meggyilkolta.

Pollacsek Sándor katonai rendőrpáncsnok kihallgatása következik. Elmondja, hogy november 8-10. között előállítottak egy magistermetű szakaszvezetőt, azzal vádolva, hogy részes a Tisza-gyilkosságban. Jegyzőkönyvet vettek fel, mely alkalommal a szakaszvezető beismerte a gyilkosságot, s azt is, hogy rá lött Tiszára. Hogy mi történt ezzel az emberrel, nem tudja, de feltűnt neki, hogy az újságokban nem jelent meg semmi erről. Később eljött hozzá Csernyák s azt kérdezte, hogy van e tudomása arról, hogy elfogató parancs van ellene és Sztanykovszky ellen. Ő semmit sem tudott róla.

Lengyel védő: Mi történt a rendőrségen ezzel az emberrel?

— Nem tudok semmit, de hogy az újságok, amelyek minden kis gyilkosságot megírtak, semmit sem közöltek, azt következtetem, hogy olyan emberek kezébe került, akiknek érdekében állt, hogy ennek a letartóztatásnak semmi nyoma se legyen.

— Később Alszegei alezredestől tudtam meg — folytatta Pollacsek, — hogy szabadlábra helyezték a szakaszvezetőt.

Hánzely László menekült főszolgabíró Szrubián kapitány mellé volt beosztva s jelen volt Hüttner és Sztanykovszky beismerő vallomásánál, ahol szóba került egy Láng nevű zászlós is.

Imhoffer Sándor az elektromos művek főparancsnoka ismeri Dobót. Október 31-én felment a városparancsnokságra a telefonjelszóért. Mondada kérdéseire előadja, hogy annak a matrózruhás körszakállas zsidónak, akit Krisztusnak hívnak, semmiféle szerepe sem volt. Majd elmondja, Zoltán ezredes kérdésére, hogy Dobó mint helyettes népbiztos ingyen járt a cirkuszba. (A tárgyalás tart).

HIREK

A deres ellen

szónokolt a nemzetgyűlés szerdai ülésén Bródi-Braun Ernő demokrát képviselő ur és őszinte szónoki hévvel igyekezett meggyőzni a nemzetgyűlést arról, hogy a botbüntetés nem méltó a nemzet nagyságához. S mikor az önzellenül hevülő honatya gunyosan mosolygó arcokat látott minden igyekezete dacára is maga körül, elővonta fegyvertárából legerősebb érvét, s azt mondta, hogy a botbüntetés a magyar parasztot fogja legjobban sújtan. Hogy még ez az erős érve sem talált és használt a terézvárosi demokraták derék képviselőjének, arról ő nyilván nem tehet, de hogy a magyar parasztot méltatlanul érte ez a Judás csók, az egyszer bizonyos Bizonyítva legközelebb az, hogy a nemzetgyűlés az aggodalmaskodó Bródi-Braun Ernő leghévesebb ellenzése dacára is elfogadta a javaslatot, s egy csipetnyit sem félti fajtáját attól, hogy sokat fog miatta szenvedni. Jól tudják ám odofönn, hogy Bródi ur most is erősen hazabeszélt, s nem annyira a magyar parasztot félti ő, mint inkább a lipótvárosi patkányokat. Egy két ferőzött és hevesvérű magyar is kap köstölőt bizonyosan, de végeredményben mégis csak a ghetók fognak a deresen jójagatni, — holt bizonyosabban. Csak hadd jöjjön az a deres, képviselő ur, talán elbujdosnak a fajrokonok előle.

— Felmentett kormánybiztos. A kormány Cziráky József grófot nyugatmagyarországi kormánybiztosi állásától a Vas-vármegyei főispánság meghagyása mellett felmentette.

— A Baross-Szövetség a szénellátásért. A szénzállítványok elmaradása miatt bekövetkezett világitási és vizszolgáltatási zavarokon segítő, a Baross-Szövetség debreceni fiókjá táviratilag fordult a szénelosztó kormánybiztoshoz és a Baross-Szövetség központjához. A Baross-Szövetség központi vezetősége a legilletékesebb helyeken nyomban interveniált s ennek eredményéről a következő táviratban értesítette fiókját:

„Szén szállítások közbesző ünnepek miatt késtek. Napi négy és fél vagon szállítása mai nappal megkezdődött. Baross“

Az eddigi fürhetetlen helyzet tehát rövidesen enyhülni fog. De mert a városi világitási vállalat napi szükséglete 70 tonnára rug, a Baross-Szövetség további lépéseket tett, hogy városunk részére naponta 7—8 vagon szén feltétlenül szállíttassék.

— Az ébredők hajduböszörményi estélyei. Már megemlékeztünk az ébredő magyarok hajduböszörményi csoportjának szombaton és vasárnap este tartott műsoros estélyéről. A szép erkölcsi siker mellett az anyagi sem maradt el, amennyiben a tiszta jövedelemből kétezer korona jutott az erdélyi menekülteknek is. A böszörményi ébredők legközelebb szűreti mulatságot rendeznek jótékony célra.

— Az új téglák árai. A városi tanács a téglagyár termékeinek az árát a következőképpen szabta meg: első osztályú cseréltéglák régi méretű 1000, új méretű 900, másodosztályú cseréltéglák régi méretű 800, padlás téglák 900, egyes vastéglák 1200, görbe vastéglák 700 korona ezrenként, négyszög alakú (20 cm. magas és széles) préselt téglák 2000, kis kongó téglák 1200, lapos fedélcserép 1500 korona ezrenként, 4 köbméteres cseréltéglák 500 korona. A kiváltott téglák 30 nap alatt elszállítandó, ellenkezőleg naponként és ezrenként 1 korona fekbér fizetendő. Fedélcserépből csak 5000 darabot adnak ki és csupán építőknek és vállalkozóknak. Ismeretlen egyének csak igazolványra vásárolhatnak korlátozott mennyiségben. Ez azért szükséges, nehogy az építési anyag láncosok kezére kerüljön.

— Nem irtották a káros növényeket. A gazdasági felügyelő jelentést tett a földművelésügyi kormánynak, hogy a városi és a vármegye területén a mezőgazdasági művelésre káros növények tulságosan elszaporodtak, mert nem irtották úgy, mint kellett volna. Különösen elszaporodott a legelőkön a szerb fővis.

— Autonómia Trientnek és Tirolnak. Innsbrúkból tudatják, hogy Kredaró, Dél-tirol fő-kormánybiztosa kijelentette, hogy Trentino és Tirol részére Olaszország autonómiát ad.

— Akinek József főherceg a pártfogója. A városi tanács 2000 korona illétékkel rótt meg Kása Károly volt 39-es katonát, aki hentes és mészáros ipar gyakorlására kapott engedélyt. Kását nagyon elkészerítette ez, hogy a tanács ily szigoruan kezelte, és levelet írt József főhercegnek, akinek elpanaszolta a dolgot. József főherceg augusztus 17-én válaszolt több ór kitüntetélt vitézének és anyagi támogatást ígért neki. Az érdeke levélből közöljük az alábbi részletet, mely ez egész országnak szól:

„Bármily balsors érte is hazánkat, szent meggyőződés, hogy az Isten igazságát fog még tenni! Csak maradjanak volt vitézeim a polgári életben is dicső multjokhoz méltó hazafiak, akkor fel-támad még szeretett hazánk és boldogabb jövőnek néz elébe népe, melyhez egész lelkemmel ragaszkodom.“

Kása nem kért anyagi támogatást a főhercegtől, hanem folyamodott a rá rótt illeték mérsékléséért és mellékelte József főherceg levelét, annak bizonyítására, milyen vitéz katonává volt ő. A levél megette hatását: a városi tanács 500 koronára mérsékelte az illetéket.

— A csehek kiutasítják a kommunistákat. Pozsonyból írják, hogy a cseh kormány rendeletet adott ki a Felvidéken tartózkodó idegen és elsősorban magyar kommunisták kiutasítása tárgyában. A rendelet kapcsán a Volkstimme heves támadást intézett a cseh kormány ellen, amelyben indignálódva hangoztatja, hogy milyen méltánytalanság történt a Felvidéken, még Károlyi Mihálynál is házkutatást tartottak. A lap Magyarország agitátorjainak igyekszik feltüntetni a kommunistákat.

— Élő állatok szállítása Bécsbe. A magyar kormány bizonyos feltételek mellett megengedte, hogy élő vágóállatok (marhát, lovat, juhát és disznót) szállíthassanak Bécsbe. A feladó csak a magyar mezőgazdák állatértékesítő osztlálya lehet, az engedélyt a kiszállításra a földművelésügyi miniszter adja és a feladás napját is vele kell tudatni táviratilag.

— Megszűnt a nagycseréi postaügynökség. A kereskedelemügyi miniszter a Nagycserén volt postaügynökséget megszüntette. Ezen-tul a Nagycserére címzett leveleket a vasúti postahivatal gyűjti össze és minden szombaton átadja az erdőgondnokságnak, mely az erdőőrökkel végezteti el a kézbesítést.

— Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei: A pénzügyminiszter ur által kiutalt kedvezményes textilárúk minél előbb kioszthatása céljából felhívjuk az összes hivatalokat és intézeteket, amelyeknek tagjai kedvezményes ellátásra bírnak igényjogosultsággal, hogy tagjaikról készítsenek két példányban kimutatást és pedig külön a 4 vagy több családtaggal bíró tagokról. Az így elkészített kimutatások folyó hó augusztus 28, szombat déli 12 óráig okvetlen beadandók csoportiroda földszint 13 sz. Nyugdíjas igényjogosultak listájának könyveik beadására Pénzügyi palota II em. 11 szám alatt jelentkezzenek, naponta 4 és 6 óra között. A családtagok számát illetőleg a kedvezményes ellátásra vonatkozó igazolvány adatai irányadók.

Rendőri hírek. Lopások. Iczkovic Ignác debreceni lakos, a Frohner-szálló bérszolgája feljelentést tett a rendőrségen, hogy szobájából, míg ő távol volt, ismeretlen tettes ellopja börtárcáját a benne levő ezer korona készpénzével együtt. Malek Józsefné, saigótarjáni lakos tászkájából a nagyalállomáson való tartózkodása közben ismeretlen tettesek 220 korona készpénzét kilopták. A rendőrség mindkét esetben nyomoz. — Dávidházy Kálmán, Fűvészkert-utcai lakos, feljelentést tett a rendőrségen Pálfi Endréné Lengyel Borbála, királygeni születésű asszony ellen, ki magát menekültné adta ki, és akit ő alkalmazott, s három napi szolgálat után, ruhaneműkkel és 11 darab ezüst B. D. monogrammos evőkannállal, s mintegy 40 ezer korona értékű más lopott holmikkal megszökött. A rendőrség országos körözését rendelte el.

— Dr. Halmágyi Béla orr-gége orvos rendelését kizárólag orr-torok-gégebetegség részére megkezdte. Rendel délután 3—5-ig, Piac-utca 58. sz. alatt.

KIS HIREK

A Keresztyén államok s'etnek felvenni a diplomáciai érintkezést velünk. Most mutatkozott be a spanyol királyi követ Horthy Miklós kormányzó előtt, az első között ismervén el hivatalosan Magyarország teljesjogu államiségát.

Uj postabélyegek kerülnek forgalomba legközelebb. „Neni! Nem! Soha!“ felírást fog viselni az 1 koronás bélyeg, a többit pedig egy-egy elrabolt magyar városnak: Kolozsvár, Arad, Nagyvárad, Kassa, Temesvár, Szabadkának a látképe fogja díszíteni.

Felozslatták a csehek a komáromi katolikus legényegyletet, cseh állam-ellenes izgatás címén. Előket pedig, egy derék bencés tanárt, kiutasították. Ilyen erőszakos módon szeretnék ezt a szinmagyar várost megfosztani magyar jellegétől. A pörölycsapásoktól lesz acélossá a vas.

A négerkongresszusra ültek össze Amerikában, most első ízben, hogy segítsenek magukon azzal a rengeteg üldözöttessel szemben, amit az amerikai fehérektől kell elszenvedniök.

Drótakadályokat építenek a csehek és nagy erődítési munkálatokat végeznek a demarkációs vonalon, a lengyel és magyar határ mentén.

Berlinben politikai főiskola nyílik meg, ahol nem tanárok, hanem neves politikusok végzik a tanítást.

Drága a takarmány Budapesten. Árpá, zab 686 korona, takarmányszalma 140 korona métermázsánként. Prima széna 170, búkköny, muhar 265 korona.

Németellenes a hangulat Belgiumban, a németek beutazásának megengedése folytán. Nagy tüntetésekkel és hatóságokhoz intézett feliratokkal tiltakoznak a németek beengedése ellen.

Kelet-franciái újabb tanujelét adták fejlett kulturájuknak. Fadrusz mester remekét a kolozvári Mátyás szobrot, a román királyné nevenapján rendezett ünnepség után, ledöntötték és fejszével, csákánnyal darabokra törtelték.

A kelet-szibériai hadijoglyok előreláthatólag ősszel mindnyájan hazakerülnek. Nagyban hozzájárultak hazasegítésükhöz az amerikai magyarok, akik erre a célra nagy összegeket áldoztak.

A láncosok Ukrajnában is nagyon elszaporodtak, úgy hogy most statáriumot hirdettek ellenük.

Négyezer vagon gabonát gyűjtött már össze az Aruforgalmi rt., bár még csak most kezdődött meg a gabonaátvitel.

Nagyot esett a szokol ára, Csehország bizonytalan és kedvezőtlen politikai és pénzügyi helyzete folytán.

— A Vöröskereszt újra alakított választmányát pénteken f. hó 27-én d. u. 5 órakor tartja első ülését a városháza kistermében. Egyedüli tárgy: a tisztviselők megválasztása. Pontos megjelenést kér — a korelnök.

— A „Mave Sport Egylet“ augusztus 20—21-iki katonai sport-versenyén felülfizettek Szomjas Gusztáv főispán 300, dr Kölcsey Sándor ügyvéd 200, Szarukán Sándor bankigazgató 100 és Pákozdy Sándor alispán 20 koronát. A felülfizetéseket hálás köszönettel nyugtázza — a rendezőség.

— Feljoentett oláhvezető. A városi tanács elhatározta, hogy M. S. intéző ellen feljelentést tesz, mert az oláhokat arra bírta, miszerint ne az ő szénáját, hanem a városi vigyék el. Így a város birtokáról 40.000 korona értékű szénát raboltak el az oláhok.

— Felkérjük a debreceni Ipartestülethez tartozó kovácsmestereket, hogy kiutalt kovácsmesterek átvétele végett irodánkban 3 napon belül jelentkezni sziveskedjenek. Schuschitzky János és Tarsa Szent-Anna-u. 7.

— Uj iparosok. A városi tanács csütörtöki ülésén az alábbi iparengedélyeket adta ki: Liskay István kőműves, Márkus Sándor téglagyáros, Holmos Izidor tüzitakereskedés, Mező Armin mész- és cementkereskedő, Busi Ferenc kőműves, Mein Gyula kereskedő, Grósz Mór szatács, Pócsi Ferenc pész, Galik János villanyszerelő.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kat. körlet-parancsnokság Testnevelési-bizottsága és a MOVE Debreceni Sport Egylet vezetősége a Máv „Egyetértés” színjátszó társaság vezetőségének, és szereplő tagjainak a testnevelési alap javára rendezett 3 színházi estén való odaadó közreműködésükért köszönetét fejezi ki.

— **Iskola könyvek, táskák, írószerek, rajzeszközök, körző, tábla, füzet, rajztömb stb. legjobb bevásárlási forrása** Antalffy könyves boltja, Varga és Szent Anna-utca sarok.

Beiratkozás az egyetemre

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter az egyetemi beiratkozásokra vonatkozóan úgy rendelkezett, hogy az 1920—21. tanév kezdetén vezetése alatt álló minisztérium hatósága alá tartozó főiskolákra beiratkozni óhajló főiskolai hallgatók és végzett középiskolai tanulók a beiratkozási engedélyért az illetékes karhoz benyújtandó kérvénnyel folyamodni tartoznak. — Nem kell folyamodniok azoknak, akik az 1919—20 tanévet pótló tanfolyam hallgatói voltak. Ezeknek a beiratkozási határidő kezdete előtt az 1920—21. tanévre való beiratkozás céljából az illetékes karnál (műegyetemen a tanácsnál) írásban kell jelentkezniük.

A kérvények benyújtásának határideje augusztus hó 15. től, szeptember hó 15-ig terjed.

A beiratkozási engedélyért benyújtandó folyamodásokhoz a következő eredeti okiratok csatolandók:

1. születési anyakönyvi kivonat,
2. középiskolai érettségi bizonyítvány,
3. törvényhatósági vagy rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitányság, kis- és nagyközségekben a községi előljáróság által kiállított erkölcsi bizonyítvány a folyamodónak előéletéről különösen az u. n. proletárdiktatúra alatti tanúsított magatartásáról.

4. a községi előljáróság bizonyítványa a szülők foglalkozásáról és vagyoni helyzetéről, valamint arról is, mióta laknak jelenlegi lakóhelyükön, azelőtt hol laktak és mivel foglalkoztak.

5. Az, aki katona volt, igazolni tartozik: mennyi időt töltött katonai szolgálatban, milyen alakulatnál és milyen minőségben. Volt-e a harctéren és mennyi ideig és volt-e tűzvonalban, vagy más beosztásban volt.

Ajánlatos, hogy a végzett középiskolai tanulók ezeken kívül még eddigi magatartásukról azon középiskola igazgatójának bizonyítványát is csatolják, amelyen érettségi vizsgálatot tettek.

Az 1920—21. tanévben beiratkozások szeptember hó 16-án kezdődnek és bezárólag október hó 2-ig tartanak. A beiratkozást mindenkinek személyesen kell végeznie, a beiratkozási engedélyért beadott folyamodás a személyes beiratkozási kötelezettség alól nem mentesít.

SPORT

A Diósgyőri AC atletikai versenye. Vasárnap rendezi a diósgyőri AC atletikai versenyt, amelyben a vidék atlétái indulnak. Debrecenből a DTE atlétái indulnak igen nagy számban, hogy egy vandordíjat, véglegesen elnyerjenek a DTE számára.

A MOVE vasárnapi uszóversenyén a fővárosból a MAC uszói kivül a III. ker. T és VE uszói is indulnak. Debrecenből a DEAC és MOVE atlétái indulnak legtöbb sikerrel.

Törvénykezés

§ Nagy Lajos a törvényszék előtt. Pénteken 9 órakor kezd meg a gyorsított ös tanács Nagy Lajos, a csizmadiából lett földmives szocialista elnöknek bűnpörében a fő tárgyalást, Nagy Kálmán elnök vezetése mellett.

Recseg a szovjet

Páris, augusztus 26. (Nemz. St. tel. jel.) Varsói hírek szerint a szovjet kormány állása megingott. Az orosz csapatok teljes rendetlenségben menekülnek a Nyemen felé. Dünaburgból és Rigából megerősítések vannak utban, hogy a Nyemen mellett feltartóztatják a lengyeleket.

A Balkán is lázong

Bécs, augusztus 26. (Nemz. St. tel. jel.) Rómába érkezett jelentések szerint az albánok előnyomulásban vannak Dibra felé. A szerbek rendetlenül és fegyvereiket elhajítva vonulnak vissza. Hir szerint Montenegróban is szerbellenes lázadás ütött ki.

Az orosz-lengyel háború

Budapest, aug. 26. (Nemz. St. tel. jel.) Az oroszok tegnap is makacsul támadtak Lomzánál, Bielostoknál és Breszt itovszknál. Londoni hírek szerint az angol kormány jegyzéke, amelyben a lengyeleket felszólítja, hogy ne menjenek tovább, csak ameddig a katonai helyzet megköveteli, már megérkezett Varsóba. A lengyelek egész eddigi zsákmánya 70 ezer fegyver, 300 ágyú és 1000 géppuska.

Bielostokban az előnyomuló lengyelek és a bolsevista érzelmű lakosság között elkeseredett utcai harcok törtek ki, amely 20 óráig tartott. A lengyelek előnyomulásuk során 4 orosz hadsereget megsemmisítettek. A szovjet hadsereg szétszórva menekül. A lengyel hadsereg északon elfoglalta Ossovice várát. A szétvert hadsereg minden összeköttetése el van vágva. A német határt rajokban lépik át az orosz csapatok. Eddig 100 ezer ember lépte át a német határt. — Az oroszok ellenállása a Grodno—Vilna vonalon érezhető, ahol erősítést kaptak. A Lemberget az utóbbi időkben fenyegető veszély teljesen megszűnt.

Színház

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

Burlingtoni Jaguár III. Amerikai kalandortörténet az Apollóban. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétél.

Corvin film: A sárga árnyék. Bűnügyi dráma 5 felvonásban. Falk Richard utolsó művét nagy tetszéssel fogadta az Uránia közönsége. Előadások 6 és 8-kor.

Az amerikai Pathé filmgyár remekét, a fehér álarcos ember című 8 felvonásos bűnügyi drámát mutatja be az Arany Bika mozi.

Cinabár a legizgalmasabb Cow boy történet hétfőtől kezdve az Apollóban.

URANIA	APOLLO
Péntek—Vasárnap Corvin film: Falk Richard utolsó műve A sárga árnyék Amerikai történet 5 felv. Főszereplők: Almásy Sári, Fenyevy Emil. Előadások 6 és 8-kor.	Péntek—Vasárnap A Burlingtoni Jaguár III. Kalandor történet 6 felv. Főszereplő: Pearl White. Előadások 6 és 8-kor.

ARANY BIKÁ MOZI
Péntektől—Vasárnapig Amerikai Pathé-film A fehér álarcos ember Bűnügyi dráma 8 felvonásban. Előadások 6 és 8-kor.

Bortermélok figyelmébe! Elsőrendű száraz tölgy fából készült prima uj
BOROS HORDÓK erős abroncsvasakkal ellátva 200-tól 450 liter nagyságban eladók
ERDEY KÁLMÁN : Nyiregyháza, Kótaji-utca 44. szám. :

APRÓ HIRDETÉSEK.

FORGÁCS I.
műorás
Bádógos-u.

Cimbalom
igen jó hangú, pedálos eladó, Hadházi-ut 12. I. em. Arpád-tér.

Boroshordók
és 15.000 téglá egy használt főzőkonyha eladó. — Vár-utca 8.

Zongorázni
tanítók kezdőket, haladókat jó eredménnyel, jutányosan. Egmalom-u. 6.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Debreceni Gazdák Bankjárszvénytárs.
Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad, értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

50 kg sós
szikkadt szalonna eladó. Bethlen-u. 36 sz. alatt.

Bélyeggyűjtes és véső-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Blattner József
üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képeretelési vállalata. **Csapó-utca 1. szám.**
Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiaruk stb. Viszonteladók-nak engedmény.

Lapkihordóné felvétetik
lapunk kiadóhivatalában. **Jelentkezni bármikor.**
Piac-u. 59. sz.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfát, Romancementet, Tüzfát vagon-tételben és métermázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest tüzfát és szénkereskedő :
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölök.

TANKÖNYVEK bekötését

bördíszmü-munkát tartós és izléseles kivitelben készit

Varjas Pál
könyvkötő. Egyház-tér 3. szám.

ECZET,
só és gyufa kapható block nélkül
Félegyházy János cégnél

Nyomdásztanulóul
felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3—4 középiskolát végzett értelmesek f. u. — Jelentkezhetni bármikor.